

Natur
Ref. EKR
Den 10. januar 2017
J.nr. NST-212-00005

Natura 2000 plejeplaner 2015-2021 for Naturstyrelsens lysåbne arealer – høringsnotat

---

121 Natura 2000-plejeplaner for Naturstyrelsens lysåbne arealer inden for Natura 2000 områderne har været i 8 ugers offentlig høring fra den 18. oktober 2016 til den 13. december 2016. Der er indkommet høringssvar fra 23 forskellige parter.

I forbindelse med udarbejdelse af nærværende høringssvar er der blevet arbejdet med tilretning i plejeplanerne, i det omfang høringssvarene har givet anledning hertil. De endelige Natura 2000 plejeplaner vil blive tilgængelige på Naturstyrelsens hjemmeside den 20. januar 2017.

Det drejer sig om følgende høringssvar:

1. Esbjerg Kommune	13. Erhvervsstyrelsen
2. Viborg Kommune	14. DOF Nordsjælland
3. Næstved Kommune	15. DOF København
4. Lolland Kommune	16. Peter Størup. Naturbeskyttelse dk.
5. Solrød Kommune	17. Kolding Kommune
6. Friluftsrådet kreds Fyn Nord	18. Nationalparkfond Thy
7. Hellebæk Kohaves Venner	19. Vordingborg Kommune
8. DN Lyngby-Taarbæk	20. DOF Vestsjælland
9. Dansk Land og Strandjagt	21. Tårnby Kommune
10. DOF Vestjylland	22. DN Ringkøbing-Skjern lokalkomité
11. DN Kalundborg	23. Thisted Kommune
12. Slots- og Kulturstyrelsen	

Bemærkninger til de enkelte høringssvar:

1. Esbjerg Kommune

Esbjerg Kommune har fremsendt bemærkninger til delplaner for Vadehavet, nærmere betegnet Mandø og Ribe Holme.

Naturstyrelsen har med overtagelse af forlandsarealer på Mandø fra NaturErhvervsstyrelsen også overtaget forpligtelsen for udarbejdelse af en plejeplan til opfyldelse af Natura 2000 forpligtelserne.

Kommunen finder, at Naturstyrelsen bør foretage en nærmere vurdering af græsningstrykket på forlandsarealerne, og eventuelt tilpasse det. Kommunen vurderer umiddelbart, at det er for højt, hvilket efter kommunens opfattelse hverken gavner vegetation eller ynglefugle.

Kommunen efterlyser desuden tydeligere skiltning om adgangsforbud omkring Låningsvejen for at sikre områderne mod forstyrrelser primært fra turister.

I Ribe Holme er der kortlagt ét levested for brushane/klyde. Arealet er på 28 ha og beliggende umiddelbart nord for Kammerslusen. NST er ejer af de 25 ha. Kommunen henviser til, at ifølge basisanalysen for det pågældende EF-Fuglebeskyttelsesområde F51 er det kortlagte levested generelt for tørt og med for høj vegetation i forhold til brushanens levestedpræferencer. Kommunen henviser til den områdespecifikke retningslinje i Natura 2000 planen om, at levestedet for brushane skal forbedres og sikres god naturtilstand i overensstemmelse med artens krav til ynglelokalitet. Der fremgår ikke noget herom i plejeplanens Tabel C. Kommunen efterlyser derfor dette tiltag i plejeplanen.

Plankonsekvens

Mandø: Naturstyrelsen er enig i kommunens bemærkninger omkring for højt græsningstryk på forlandsarealerne på Mandø, samt manglende skiltning ved Låningsvejen. Frem til og med 2017 er der en gældende forpagtningsaftale på de forlandsarealer som Naturstyrelsen har overtaget fra NaturErhvervstyrelsen, hvorfor Naturstyrelsen først kan tilrette græsningstrykket fra og med 2018. Hvad angår skiltning ved Låningsvejen er Naturstyrelsen blevet stillet i udsigt, at Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning snart vil sende en ny og revideret bekendtgørelse om fredning og vildtreservat i Vadehavet i offentlig høring. Det udkast til ny reservatbekendtgørelse, som Naturstyrelsen har haft væsentlig indflydelse på, indeholder forslag om ændring af adgangsforholdene ved Låningsvejen. Det er på denne baggrund, at Naturstyrelsen som ansvarlig myndighed for drift af Vildtreservatet i Vadehavet endnu ikke har prioriteret at opgradere skiltning i området.

Ribe Holme: Forbedring af græspleje skrives ind i plejeplanen under specifikt artsplejetiltag for brushane under F51 Ribe Holme, ved Nr. Farup Klæggrav, umiddelbart nord for Kammerslusen. Det er ikke fysisk muligt at forbedre fugtighedsforholdene inde på de omkringliggende græsarealer i klæggraven, da der er skelgrøfter hele vejen rundt om arealet, og to store laguner inde midt på arealet, som holder de små græsbræmmer i en, i teorien, for tør tilstand for brushane. Naturstyrelsen har ansøgt om tilladelse til etablering af mindre vådområder i form af bekkasinskrab på de omkringliggende græsarealer.

2. Viborg Kommune

Viborg Kommune har fremsendt bemærkninger til Natura2000 plejeplan nr. 30 (Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådale samt Skravad Bæk), 35 (Hald Ege, Stanghede og Dollerup bakker), 39 (Mønsted og Daubjerg Kalkgruber og Mønsted Ådal) og 40 (Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder). Kommunen tager plejeplanernes mindre rettelse af arealangivelser for bekæmpelse af invasive arter, potentiel habitatnatur, udvidelse af naturtyper samt rydning af bevoksning til efterretning, og vil konsekvensrette disse i overensstemmelse hermed i kommunens egne handleplaner for de pågældende områder. Kommunen undrer sig dog over en større arealoverensstemmelse hvad angår område nr. 30.

Plankonsekvens

Ingen plankonsekvenser. Forklaringen på uoverensstemmelse mellem Kommunens og Naturstyrelsens arealopgørelser er, at Naturstyrelsen anvender en løbende opdateret arealafgrænsning af sit brugsareal. Kommunen anvender en mere statisk arealafgrænsning, nemlig matrikelkortets. Naturstyrelsens arealer i område N30 grænser for en dels vedkommende op til Lovns Bredning, hvor der i øjeblikket sker en arealtilvækst. Arealtilvæksten opdateres løbende i Naturstyrelsens arealdatabase. Den tilsvarende opdatering af matrikelkortet sker mere uregelmæssigt, med mange års mellemrum. Det er forklaringen på, at Naturstyrelsens "brugsareal" er større end "matrikelarealet".

Naturstyrelsen anser det forskelligartede datagrundlag for arealafgrænsningen for at være forklaring på de nævnte forskelle for visse naturtypers arealopgørelser.

3. Næstved Kommune

Næstved kommune har bemærkninger til Natura 2000 område 169 Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde, hvad angår afsnittet "Plejemål og plejetiltag for arter". Kommunen påpeger, at udpegningsarterne havterne, klyde og dværgterne er i kraftig tilbagegang på Dybsø. Dværgterne er helt væk. Afgrænsningen på øen er fin, men problemet skyldes ræv. Kommunen opfordrer til, at der iværksættes en indsats mod ræve i den kommende planperiode, så øen igen kan blive en vigtig ynglelokalitet for bl.a. dværgterne, havterne og klyde.

Plankonsekvens

Naturstyrelsen er enig med Næstved Kommune. Bemærkning om rævebekæmpelse på Dybsø skrives ind i planteksten.

4. Lolland Kommune

Lolland Kommune har ingen bemærkninger til det fremsendte udkast til natura 2000 plejeplan for Naturstyrelsens arealer indenfor områderne Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Rødsand-Hyllekrog.

Plankonsekvens

Ingen

5. Solrød Kommune

Angående N147 Ølsemagle Revle og Staunings Ø ønsker Solrød Kommune at påpege, at Staunings Ø også indeholder arealer med forekomst af over 10% dække af invasive arter (Rynket Rose), og derfor bør med i planens indsatsprogram.

Plankonsekvens

Naturstyrelsen har i slutningen af 2016 iværksat bekæmpelse af Rynket Rose med hybenrotor, som et forsøg på et mindre areal på ca. 1500 m² på Staunings Ø (og et større på Ølsemagle Revle). Styrelsen vil vurdere effekten i 2017. Ovenstående forløb er også årsagen til, at styrelsen ikke på forhånd har beskrevet tiltaget i plejeplanen. Hvis tiltaget viser sig at have en god effekt, vil det blive videreført, også på længere sigt. Dvs. hvis strandengsvegetationen etablerer sig i stedet for Rynket Rose, helt eller delvist. Der har været fåregræsning på Stauning Ø i en del år, som har vist sig ikke at være særlig effektiv til bekæmpelse af roserne. Styrelsen ønsker nu at afprøve, om fårenes græsning efter slåning med hybenrotoren vil have en signifikant bedre bekæmpelseeffekt.

6. Friluftsrådet kreds Fyn Nord

Friluftsrådet kreds Fyn Nord roser planen og giver udtryk for, at der er gode adgangsforhold til områderne. Friluftsrådet mener dog, at det kunne være rigtig godt med offentlighedens direkte vandreadgang i skov og på land mellem Kasmose Skov og Røjle Klint.

Plankonsekvens

I høringssvaret ønskes vandreadgang for offentligheden i skov og land mellem Kasmoses skov og Røjle Klint. Da plejeplanen for område 111 ikke indeholder bestemmelser omkring adgang, og den øgede adgang ønskes på privatejede arealer mellem de statslige ejede arealer giver høringssvaret ikke anledning til ændring af plejeplanen, men Naturstyrelsen har noteret Friluftsrådets synspunkt.

7. Hellebæk Kohaves Venner

Foreningen Hellebæk Kohaves Venner har fremsendt bemærkninger til N130, Teglstrup Hegn og Hammermølle Skov. Foreningen efterlyser en mere konkret beskrivelse af fortsatte eller nye indsatser, for at sikre mål for naturtyper og arter, samt tydeliggørelse af forventede virkninger. F.eks. udtrykt ved tilstands-klasser. Foreslår ny overskrift i bilaget. Efterlyser desuden bedre sikring af naturtypen rigkær. Japansk Pileurt bør indgå i bekæmpelsesprogrammet. Naturtyperne "brunvandet sø" og "søbred med småurter" bør indgå i plejetiltag i tabel c, d, e.

Plankonsekvens

Vedrørende bedre sikring af rigkær i Langemosen ændres planteksten s. 10 under afsnittet "konkrete erfaringer". Endvidere tilføjes afsnit om indsats i Fandens Hul. Under "Særlig indsats for arter" sd. 14 tilføjes afsnit om Dværgvandnymfe i Fandens Hul.

Naturstyrelsen vil prioritere bekæmpelse af større forekomster af den invasive art rynket rose på de lysåbne naturtyper. Men Naturstyrelsen er opmærksom på at Japansk pileurt er invasiv på flere af Naturstyrelsens områder, og derfor afsøges mulighederne for også at bekæmpe denne.

8. Danmarks Naturfredningsforening Lyngby-Taarbæk

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité for Lyngby-Taarbæk fremsender kommentarer til N143 Vestamager. Lokalkomiteen opfordrer til, at der i plejeplanen beskrives hvilke arter der er i fokus på Vestamager.

Plankonsekvens

Tilføjelse i plejeplan. Bjørneklo bekæmpes målrettet (der er få). Rynket Rose slås i beskedent omfang. Gyldenris er et stigende problem, udenfor de græssede områder (beskrevet i kap 3 under generelle bemærkninger).

9. Dansk Land og Strandjagt

Dansk Land og Strandjagt efterlyser generelt af hensyn til bedre biodiversitet små stykker med bar jord på statens store, afgræssede arealer. Et andet generelt ønske er at overlade naturen mere til egen dynamik, uden naturpleje. Foreningen har desuden en områdespecifik bemærkning til N9 Sydlige Læsø: Man beklager, at der i styrelsens nye jagtlejekontrakt er forbud mod jagt på dykænder.

Plankonsekvens

Dansk Land og Strandjagts generelle kommentarer modtages med interesse i forbindelse med styrelsens løbende drift af egne arealer, men giver ikke anledning til konkrete ændringer i Natura 2000 plejeplanerne. Jagtlejevilkåret på det sydlige Læsø er i overensstemmelse med Naturstyrelsens jagt-politik for egne arealer, - hvor der i Ramsarområder og EU-fuglebeskyttelsesområder som udgangspunkt ikke drives jagt på de fuglearter, der tilsigtes beskyttet.

10. Dansk Ornitologisk Forening for Vestjylland

DOF Vestjylland har fremsendt bemærkninger til N69 Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen samt til N68 SkjernÅ. Ad N69 mener DOF-Vestjylland, at der er fejl i planens kort og tekst, idet en del af Skjern Enge skal med og inddrages i tekst. DOF roser plejen på Tipperne. Ad N68 Skjern Å fremhæver DOF-Vestjylland, at en del af Skjern Enge er fuglebeskyttelsesområde, men dette fremgår ikke af planen. Medfører, at plejen i planen skal sikre levesteder for fugleudpegningsarter, hvilket ikke er tilfældet nu. For habitatområdet foreslås en nyregistrering af habitatnaturtyper, som har indfundet sig i dag. Plejen i Skjern Enge er ikke optimal, og bør styrkes.

Plankonsekvens

Det er korrekt, som påpeget af DOF-Vestjylland, at der er et overlap mellem de to Natura 2000-områder N69 Ringkøbing Fjord og N68 Skjern Å. Det overlappende areal i Skjern Enge er således både en del af fuglebeskyttelsesområde F43 og hører dermed til N69 – Ringkøbing Fjord. Men samtidig er det habitatområde og hører til N68 – Skjern Å. På baggrund af DOF Vestjyllands bemærkninger er plejeplanerne for N69 og N68 justerede, så det tydeligt fremgår i begge planer, at artsplanlægningen for F43 foretages i plejeplanen for N69.

11. Danmarks Naturfredningsforening Kalundborg

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite for Kalundborg har fremsendt bemærkninger til udkastene til Natura2000-plejeplaner 2016-2021 for områderne N154 Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergerne, Diesbjerg og Bollinge Bakker, N157 Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken samt N166 Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord.

Ad N157 Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken: Der rejses spørgsmål til lovligheden af Kalundborg Kommunes regelmæssige bortgravninger af tilsanding i Nedre Halleby Å og Sukkerkanalens udløb, da Naturstyrelsen i plejeplanen anfører, at en fri dynamik i å-udløbet er afgørende for områdets naturkvalitet. Derudover henvises til en sproglig fejl i tabel c.

Ad Natura 2000-område nr. 166 Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord: Der henvises til en stor bevoksning af Rynket Rose på den yderste kystskrænt af Røsnæsspidsen, som anbefales bekæmpet.

Plankonsekvens

Naturstyrelsen kvitterer for interessen for planerne og den ros DN Kalundborg udtrykker for den indsats styrelsen udfører i Natura 2000-områderne, samt for tilfredsheden med statusredegørelsen for 1. planperiode. Ad Natura 2000-område nr. 157 Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken: Dele af områdebeskrivelsen er hentet i Natura 2000-planen, men selve plejeplanen vedrører kun Naturstyrelsens arealer, hvor der ikke foretages bortgravninger. Bemærkningen har dog medført, at Naturstyrelsen vil forelægge foreningens høringssvar for Kalundborg Kommune med henblik på en klarlægning af, hvorledes de omtalte bortgravninger harmonerer med beskyttelsesinteresserne i Natura 2000-området. Naturstyrelsen er enig i, at det er forkert, at der står Nedre Halleby Ås indløb i Tissø. Der skulle som skrevet have stået "udløb fra", hvilket vil blive tilrettet i den endelige plejeplan. Ad N166 Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord: De tekniske anvisninger for udarbejdelse af plejeplanerne tilsiger kun beskrivelse af specifikke plejetiltag mod bekæmpelse af invasive arter, hvor disse udgør minimum 10 % af en naturtype. Da den omtalte bevoksning dækker under 10 % af naturtypen, er der ikke i plejeplanen fastsat et specifikt plejetiltag vedrørende bekæmpelse heraf. Naturstyrelsen har dog generelt i retningslinjer for arealdriften fokus på at bekæmpe invasive arter. Bemærkningen er derfor taget til efterretning til planlægningen af den løbende pleje.

12. Slots- og Kulturstyrelsen

Slots- og Kulturstyrelsen gør som en generel kommentar til alle Natura 2000 plejeplaner opmærksom på plejetiltag, hvor der kan være konflikt mellem hensynet til Natura 2000-plejeplanerne og hensynet til fortidsminderne. Disse kræver dispensation fra Museumslovens §§ 29e og 29f.

Plankonsekvens

Ingen planændringer. Naturstyrelsen er opmærksom på disse regler.

13. Erhvervsstyrelsen

Erhvervsstyrelsen har ingen bemærkninger, idet forslaget ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Plankonsekvens

Ingen

14. Dansk Ornitologisk Forening - Nordsjælland

DOF-Nordsjælland har fremsendt bemærkninger til plejeplan for Natura 2000-område nr. 133 Gribskov, Esrum Sø og Snævret Skov. Foreningen mener, at plejeplanen består af brede og upræcise hensigtserklæringer, og efterlyser, at den bliver så konkret og målrettet som muligt. DOF undrer sig desuden over, at planen ikke omfatter de skovbevoksede arealer, med de tilknyttede fuglearter på udpegningsgrundlaget. Der ryddes for kraftigt op efter stormfald, bl.a. til skade for Rødrygget Tornskade. Vandmosen bør holdes fri for birk, ligesom andre skovmoser i højere grad. Planens mål stemmer ikke overens med generel friluftspolitik, som modarbejder biodiversitetshensyn. DOF undrer sig over, at de udpegede fugle er nævnt under plejetiltag for lysåbne naturtyper, selv om de er skovfugle.

Plankonsekvens

Der er ikke sket justeringer i plejeplanen. Der gøres opmærksom på, at det er de lysåbne arealer og arter, der behandles i plejeplanerne for 2016 – 2021, og ikke skovarealer. I Natura 2000 plan nr. 133 Gribskov, Esrum Sø og Snævret Skov planperiode 2016 – 2021 er der under "Konkrete målsætninger for naturtyper og arter" anført at: "Natura 2000-området bidrager til at sikre eller genoprette levesteder for en levedygtig bestand af de udpegede arter på nationalt og/eller internationalt niveau. Tilstanden og det samlede areal af levestederne for fiskeørn, hvepsevåge, isfugl, rød glente, rødrygget tornskade og sortspætte som ynglefugle sikres eller øges, således at der er tilstrækkeligt med egnede ynglesteder for arterne i området. Afgørelser i forbindelse med konsekvensvurderinger baseres på en konkret vurdering". Det er Naturstyrelsens vurdering, at de plejetiltag som gennemføres i Gribskov, og som er beskrevet i plejeplanen 2016 – 2021 fsv angår de lysåbne arealer, i plejeplan 2011 – 2021 fsv angår de skovbevoksede arealer, samt driftsplan for Naturstyrelsen Nordsjælland tilgodeser arterne i tilstrækkeligt omfang, og Naturstyrelsen har derfor ikke planlagt yderligere indsats for arterne. Hvad angår opvækst af birk i Vandmosen er det Naturstyrelsens vurdering, at det vil tage en del år før det evt. vil blive et problem i forhold til fiskeørnereden – og i øvrigt er området udlagt til "urørt skov".

15. DOF København

Dansk Ornitologisk Forenings Københavnsafdeling har fremsendt kommentarer til plejeplan for N143 Vestamager. DOF roser rydningen af opvækst på Svenskeholm og oversvømmelserne på Kalveboderne. Foreslår Klydeøen forstørret, for at få flere ynglefugle. Ønsker sen udbinding af kreaturer af hensyn til ynglende vadefugle, kun få dyr i starten af græsningssæsonen, varieret græsningstryk eller ekstensiv vintergræsning. Foreningen anbefaler kun offentlige arrangementer uden for fuglenes yngletid i april-maj-juni.

Plankonsekvens

Forslag til græsning vurderes i plejeplanen. Øvrige forslag giver ingen planændringer. Med hensyn til græsning udbindes der ved Klydesø ikke før 15. juni på de lavtliggende områder (er beskrevet i kap 3 under konkrete erfaringer, da dette er den praksis der har været).

16. Peter Størup. Naturbeskyttelse dk.

Naturbeskyttelse.dk har den generelle bemærkning til alle plejeplanerne, at de bør være mere ambitiøse, og at skoven skal med. Der bør endvidere være mere selvforvaltende natur, og mindre "patienttilgang" i form af naturpleje. Ønsker flere større planteædere i stedet for pleje, men dog stadig behov for målrettet pleje. Ønsker stop for forstlig hugst i N2000 områder. Fire forslag: Skov og lysåben natur tænkes sammen, og helårsgræsning uden tilskuds fodring. Dyr skal få status af vilde dyr. Foreslår bedre

kontrakter med alle slags dyreholdere ud fra formål om naturkvalitet og ikke kun højestbydende landmænd. Klager over dårligt kortmateriale i plejeplaner. Planer bør tydeliggøre begrænsede ressourcer. Naturbeskyttelse.dk har endvidere en specifik kommentar til Natura 2000 plejeplanen for område N57 Silkeborgskovene: Der efterlyses naturlig helårsgræsning i hele Hårup Sande skoven, udover det nuværende lysåbne.

Plankonsekvens

Der foretages ingen planændringer, men Naturstyrelsen kvitterer for de generelle bemærkninger og forslag, og vil lade dem indgå i de kommende overvejelser og ønsker til den kommende driftsplan for Naturstyrelsen Søhøjlandet. Hvad angår det konkrete forslag i Hårup Sande vedrører plejeplanen kun de kortlagte, lysåbne habitatnaturarealer, og ikke skoven i denne omgang.

17. Kolding Kommune

Kolding Kommune oplyser, at den ingen bemærkninger har til planerne.

Plankonsekvens

Ingen.

18. Nationalparkfond Thy

Nationalparkfond Thy har fremsendt høringssvar vedrørende Natura 2000-plejeplaner for område nr. 24, nr. 25, nr. 26, nr. 43 og nr. 28

Generelle kommentarer gældende for alle 5 Natura 2000-plejeplaner:

Idet Natura 2000-plejeplanerne er meget overordnede i fremstilling af behov for naturforbedrende indsats og planlagt indsats, er det vanskeligt at foretage en vurdering og indgive et brugbart hørings-svar. F.eks. kan de på kortlag i miljøgis se, at naturtilstanden på nogle af de kortlagte arealer er forringet fra første basisregistrering til næste basisregistrering, men vi kan ikke se, om der ligger en planlagt indsats på netop disse arealer. Eksempelvis gælder for Natura 2000-område nr. 26 at mindst 1 areal med klitlavning er gået fra tilstandsklasse 1 til 3, mens flere arealer er ændret fra tilstandsklasse 2 til 3. Uanset om der er tale om metodemæssige årsager eller reel forringelse af tilstanden forventes en særlig indsats gennemført for arealer i ugunstig bevaringsstatus.

Det ville være ønskeligt med yderligere oplysninger, såsom kort over specifikke indsatser, opgørelse over hvor stort behovet for indsats er, over hvor stor en andel af de naturtyper, der har en naturtilstand over II, der er planlagt en indsats for, samt opgørelse over hvor mange af de naturtyper, der er vurderet til tilstandsklasse III-V, der har naturgivne forhold, der ikke giver mulighed for at opnå gunstig bevaringsstatus.

Naturstyrelsen Thys svar: Styrelsen er helt enig med NP Thy om at plejeindsatserne, som de fremgår i dette set-up, kan virke meget overordnede. Detaljegraden fremgår i vores eget SagsGIS for Natura 2000 områderne, i mindre polygoner med de specifikke indsatser. Af plejeplanerne fremgår det samlede areal for den givne naturplejeindsats kun i ha og ikke geografisk på kortoversigt. Indsatserne for de enkelte arealer vil fremgå af driftsplanen, når den offentliggøres. Hvis Nationalpark Thy ikke finder nok informationer efter offentliggørelsen af driftsplanerne, vil styrelsen gerne invitere NP Thy til en samtale om mere dybdegående informationer og geografisk placering af de forskellige indsatser, hvis dette ønskes. Det oplyses desuden, at det snart vil blive muligt at se den konkrete indsatsplanlægning i MiljøGis. Se Naturstyrelsens hjemmeside for plejeplanerne for mere information og link til MiljøGis.

De lavvandede klitsøer. Der indgår kun data om ganske få søer under 5 ha i basisanalyserne, og vidensgrundlaget for indsatser omkring søerne er ringe. I Natura 2000 planen for område nr. 26 (Ålvand) står på side 15, at der fortsat er utilstrækkelig viden om, hvordan problematikken om næringsstofbelastning af områdets næringsfattige søer løses. De næringsfattige klitsøer er en af de særligt værdifulde

naturtyper i Nationalpark Thy. Der er mere end 200 klitsøer i nationalparken, og de er beliggende i sårbar natur. Der er i bl.a. Natura 2000-plejeplanen for Ålvand beskrevet en indsats med både etablering og restaurering af flere vandhuller på klithede og i klitlavninger. I forbindelse med en sådan indsats opfordres til ekstra stor forsigtighed med hensyn til mulig skade på eksisterende natur og forstyrrelser. Samtidigt opfordres til at høste yderligere viden om 'best practice' gennem forsøg og indhentning af erfaringer, inden der laves større indgreb i klitsøerne. I 1. generation af Natura 2000-planer var der lagt op til yderligere undersøgelser og forsøg, og viden fra igangværende oprensnings- og etablerings-forsøg er endnu ikke etableret. Når der ikke er beskrevet indsats for klitsøerne i f.eks. Natura 2000-område nr 43, mens der er beskrevet en stor indsats i område nr. 26, hvad er da årsagen?

NST Thys svar: Vi afventer undersøgelser af de nuværende/igangværende og tidligere udførte naturplejeindsatser af de lavvandede søer. Lige nu er der en PhD-studerende fra KU i gang med at undersøge klitsøerne i Hanstholm Vildtreservat (N24). KU vil undersøge udviklingen i tilstanden siden 1970 og relatere det til nyudviklede modeller for søernes kemi. Modellen vil så kunne bruges til at sandsynliggøre hvilke mulige plejetiltag der vil give mening. Yderligere afventer vi resultater fra undersøgelser, der er udført på Tvorup Hul af GEUS, hvorfra vi forhåbentligt på et højere vidensgrundlag kan planlægge fremtidige plejetiltag. Yderligere har vi allerede i et samarbejde med Nationalpark Thy udført en oprensning af en lobeliesø i Ålvand og en udgravning af en ny lobeliesø, hvor opfølgning via undersøgelser er nødvendige, for at kunne sige mere om disse plejemetoder og for at få mere viden om, hvorvidt det vil være fremtidige muligheder. I forbindelse med denne proces bistår Nationalparken selv med undersøgelser af planteudviklingen over tid. Som led i dette forsøg vil Naturstyrelsen Thy udarbejde en rapport med 'best practice' for henholdsvis rensning af sø og gravning af ny sø. Denne viden er relevant for alle områder med næringsfattige klitsøer, både i område N26 og N43. Grunden til, at der står mere om indsatsen for de næringsfattige søer i N26, skyldes at det kun er der vi har udført forsøg med rensning og gravning, indtil videre. I nr. 43 laver vi dog også nye søer / skrab hvor skoven er ryddet (LIFE REDCOHA), som også fremgår af tabel g.

Specifikke kommentarer for NP Thy, til de enkelte Natura 2000 områder:

Natura 2000-plejeplan for Natura 2000 område nr 26. Ålvand:

Begrundelse for manglende gennemførelse af indsatser.

På side 7 i Natura 2000-plejeplanen er begrundelse for manglende gennemførelse af en oprensning af en sø angivet til at være, at der er tale om et nationalparkprojekt. De stiller sig undrende overfor, at dét, at der er tale om et nationalparkprojekt, kan begrunde den manglende gennemførelse. I øvrigt mangler der angivelse af begrundelse for manglende gennemførelse af den anden ikke-gennemførte indsats på 24 ha (25 ha - 1 ha)

NST Thys svar: Det er ikke begrundelse for manglende udarbejdelse, at det er et nationalparkprojekt. Det var blot ment som en beskrivelse af projektet. Oprensningen af Lobeliesøen på Ålvand (1 ha) er allerede udført og kan derfor fjernes fra listen over manglende udførte projekter fra sidste planperiode. For de resterende 24 ha, hvor der mangler at blive udført pleje i sidste planperiode, vil der blive indarbejdet en forklaring i planen.

Konvertering fra fyrreskov til klithede:

Nationalparken bakker op om den beskrevne indsats med etablering af klithede på et areal med fyrreskov. Indsatsen er med til at sikre endnu større sammenhængende arealer af den for området særligt værdifulde klithede, såfremt denne indsats opfylder en af følgende betingelser: (1) arealet der konverteres fra nål til klithede har en beliggenhed, der understøtter nationalparkens formål om at sikre sammenhæng mellem de større lysåbne naturtyper (altså korridorer af klithede og klitlavning mellem eksisterende større sammenhængende områder af klithede og klitlavning) eller (2) etableringen af klithede på nuværende skovareal påvirker ikke mulighederne for at skabe lysåbne korridorer mellem eksisterende større sammenhængende områder af klithede og klitlavning i en negativ retning (her tænkes på grænsen på gældende regler om maks. andel af lysåbne arealer i fredsskov). Såfremt den angivne

rydning ikke fordrer bedre sammenhæng mellem den værdifulde lysåbne natur i Natura 2000 område 25, 26 og 43, vurderes anden prioritering af konvertering fra plantage til lysåben natur mere relevant. En indsats udenfor de eksisterende Natura 2000 områder med henblik på at skabe forbindelse mellem disse områder, vil kunne bidrage til bedre betingelser for sikring af biodiversiteten i områderne end udvidelser i østlige kantområder indenfor Natura 2000 områderne med mindre disse områder har særligt stort potentiale for at sikre helt specifikke sårbare/truede arter.

Valg af klitnaturtype til udvidelse af områdets lysåbne natur: Taget i betragtning, at det er trane og tinksmed, der er fokus på i Natura 2000 planen, vurderes det mere oplagt at udvide området med fugtig klitlavning/søer end at nyetablere klithede. Konvertering fra skov til lysåben foretrakkes af samme årsag foretaget, hvor der er mulighed for lukning af grøfter. Såfremt der er tale om et areal, der er tørlagt ved grøftning eller hvor der tidligere har været en sø, bør indsatsen kombineres med genskabelse af naturlig hydrologi.

NST Thys svar: Det overvejes i fremtidige plejetiltag at udføre flere skrab på de nyetablerede hedearealer, såfremt det nuværende projekt i N26 viser sig at bære frugt. Dvs. at den truede grundskudsplante tvæpibet lobelie indfinder sig etc. (jvf. ovenstående svar). I det nyindhegnede område, hvoraf en del er konverteret fra skov til klithede, eksisterer der allerede klitsøer, derfor finder vi det ikke foreløbigt nødvendigt at etablere flere gravninger til søer. Grøfterne i området er allerede lukket.

Natura 2000-plejeplan for Natura 2000 område nr. 43. Lodbjerg og Stenbjerg:

NP Thy finder det er meget positivt at Naturstyrelsen har fokus på Gyvel i området. De håber, at det er tabellen, der er gældende. I teksten vil Naturstyrelsen bekæmpe invasive arter på naturtyperne 2130 og 2140, mens de i tabellen også gør det på naturtyperne 2120 og 2110

NST Thys svar: I teksten står der følgende: "Gyvel forekommer pletvis og truer den hjemmehørende flora, denne er skrevet ind som bekæmpelse af problemarter, på de områder den forekommer."

Derfor skal teksten forstås således, at den dækker over alle de i tabellen nævnte naturtyper: 2130, 2140, 2120, 2110.

Natura 2000-plejeplan for Natura 2000 område nr 25. Vangså

Nogle statsejede lysåbne arealer omkring Vangså er ikke kortlagt som habitatnatur. I henhold til Natura 2000 plejeplanen skal 29 ha landbrugsareal konverteres til naturareal med slet og på dele af arealet lukkes grøfter. NP Thy antager, at der er sammenfald mellem disse arealer. Samlet set forventes der dog kun at ske en udvidelse af habitatnatur på 4,2 ha (klithede). Iht. nationalparkfondens formål opfordres til, at der i Naturstyrelsen arbejdes for at alle 29 ha udvikler sig til klitnatur med naturlig hydrologi.

NST Thys svar: Ikke forstået. Vi har 4,2 ha skov (primært fyrretræer) der konverteres til 2140 (klithede). Vi har ikke noget der er konverteret fra landbrugsareal.

Natura 2000-plejeplan for Natura 2000 område nr 24. Hanstholm Reservatet, Hanstholm Knuden:
Ingen kommentarer

Natura 2000-plejeplan for Natura 2000 område nr. 28 Agger Tange m.m.:

Der er relativt mange arealer, der er i moderat naturtilstand. Indsatserne passer tilsyneladende fint overens med behov.

NST Thys svar: Enig.

Plankonsekvens

Der henvises til Naturstyrelsens svar ovenfor på de enkelte kommentarer.

19. Vordingborg Kommune

Vordingborg Kommune har bemærkninger til Natura 2000 områderne N168, N169 og N171. Vedrørende N171 Klinteskov og Klinteskov Kalkgrund undrer kommunen sig over at indsatsen "slåning – uden fjernelse af det afslåede" ikke i stedet er slet med fjernelse af det afslåede, hvorved opbygning af førne modvirkes. Vedrørende N169 havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde foreslår kommunen koordination af indsatsen mod prædation fra ræv på statslige og private arealer. Endvidere mener kommunen, at der sker forstyrrelse af sælkolonien i Avnø Fjord, og at der bør være særligt fokus på problemer ift. rekreativ aktivitet. Endelig mener kommunen, at indsatsen "slåning – uden fjernelse af det afslåede" i stedet bør være slet med fjernelse af det afslåede. Vedrørende N168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund har kommunen tilsvarende bemærkninger vedrørende rævebekæmpelse og slåning. Desuden fremhæves det, at projekter generelt, fx indsats for Stor Kærguldsmed, også bør koordineres på statslige og private arealer.

Plankonsekvens

N171: Naturstyrelsens forklaring på manglende slæt er, at på de store overdrev er arealerne så næringsfattige, at det ikke er muligt at fjerne slæt med gængse maskiner. Der indføres forklarende bemærkning herom i planen. N169: Hvad angår bekæmpelse af ræv er Naturstyrelsen enig i det gavnlige i en koordineret indsats for så vidt det lader sig gøre. Emnet kan tages op på de sædvanlige samarbejds møder mellem styrelse og kommune. Bemærkning om koordinering og samarbejde indskrives i planteksten. Vedrørende forstyrrelse af sælkolonien i Avnø henviser Naturstyrelsen til plejeplanens bemærkninger s.9. Med hensyn til slåning på Dybsø kan Naturstyrelsen oplyse, at den plejer et kalkoverdrev på Dybsø med slåning på grund af praktiske problemer ift. transport af materiel. Plejemetoden vil blive slæt, når der er fundet en praktisk løsning. Forklarende bemærkninger herom indføres i planen. N168: Naturstyrelsen henviser til ovenstående. Styrelsen har slåning som indsats, hvor slæt ikke er nødvendigt eller muligt af praktiske eller økonomiske grunde. Forklarende bemærkninger herom indføres i planen.

20. Dansk Ornitologisk Forening - Vestsjælland

DOF-Vestsjælland har fremsendt høringssvar til udkastene til Natura 2000-plejeplaner 2016-2021 for områderne N153 Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig samt N164 Hov Vig.

Ad Natura 2000-område nr. 153 Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig: I høringssvaret peges der på, at plejen er for intensiv på såvel de græssede arealer som i naturtypen enebærklit. Foreningen fremhæver, at rødrygget tornskade er tilføjet udpegningsgrundlaget ved en revision, og at arten er forsvundet fra de græssede arealer på Korshage på grund af en for intensiv pleje. Det samme forhold gør sig gældende for mosehornugle. Ad Natura 2000-område nr. 164 Hov Vig: Foreningen roser plejen af Hovvig, men efterspørger flere fuglearter på udpegningsgrundlaget.

Plankonsekvens

Naturstyrelsen kvitterer for interessen for planerne og tilbagemeldingerne vedrørende foreningens fugleobservationer i områderne. De fremsendte bemærkninger har ikke givet anledning til justering i planerne for de pågældende områder, hvilket uddybes nedenfor.

Generelt gøres opmærksom på, at plejen af arealerne først og fremmest skal sikre naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Da høje urter og vedplanter trækker ned i tilstandsvurderingen for de lysåbne naturtyper, skal andelen af fx buske som efterlades af hensyn til øvrige ynglefugle afvejes i forhold hertil, således at forpligtigelsen om at bringe eller fastholde naturtyperne i gunstig bevaringstilstand opfyldes.

Med hensyn til kortbilagene i plejeplanen er disse tænkt som et overblik over Naturstyrelsens arealer og i hvilken udstrækning, der planlægges en pleje herpå. Mere detaljeret information om de kortlagte naturtyper og arter er beskrevet i basisanalysen til Natura 2000-planen for området. For detaljeret information på kort kan dette ses i Miljøministeriets MiljøGIS

(<http://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=natura2000planer2-2016>) eller i PRIOR-kortet (<http://prior.dmu.dk/>).

Ad N153 Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig kan Naturstyrelsen ikke finde oplysninger om, at rødrygget tornskade er tilføjet udpegningsgrundlaget ved en revision. Som det fremgår af Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings hjemmeside (<http://svana.dk/natur/natura-2000/>) er den seneste opdatering af udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne sket i 2012 på baggrund af en analyse i samarbejde med DCE og en offentlig høring. Udpegningsgrundlagene blev offentliggjort i december 2012 og var gældende fra 2013. Heraf fremgår, at det gældende udpegningsgrundlag for fugle-beskyttelsesområde nr. 102 i Natura 2000-området nr. 153 udgøres af mosehornugle, edderfugl, hvinand, toppet skallesluger og stor skallesluger. Det er kun førstnævnte, der vurderes at forekomme (som fouragerende) på Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-området. Selv om rødrygget tornskade ikke er en del af det gældende udpegningsgrundlag, er Naturstyrelsen dog opmærksom på dens forekomst i området. Som beskrevet i kap. 3 i plejeplanen, har styrelsen i den foregående planperiode ikke fjernet alle buske i plejeindsatsen, netop af hensyn til bl.a. rødrygget tornskade. For mosehornugle er vurderingen, at plejeindsatsen på naturtyperne vil tilgodese dens behov, hvorfor styrelsen ikke i den kommende planperiode har fastsat specifikke behov for arten alene. Naturstyrelsen er opmærksom på, at der i den foregående periode har været udfordringer med græsningstrykket. Derfor har styrelsen indskrevet et lavere græsningstryk i forpagtningskontrakten for Flyndersø-arealerne gældende fra den kommende græsningssæson. På de østlige arealer af Korshage har vintergræsningen fået gyvel og tornblad ned på et acceptabelt niveau. Derfor er det besluttet at give arealerne en pause, således at vintergræsningen foreløbigt er sat i bero for vinteren 2016/2017.

Ad N164 Hovvig: I forhold til arter på udpegningsgrundlaget, tæller de for nuværende kun skeand og hvinand, som anført. Som beskrevet ovenfor er udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområder (og habitatområder) senest revideret i 2012. Naturstyrelsen er ikke bekendt med, hvornår en evt. kommende revision af fuglebeskyttelsesområderne planlægges gennemført.

21. Tårnby Kommune

Tårnby Kommune påpeger, at Natura 2000 plejeplanen for N143 Vestamager ikke omtaler Tårnby Kommunes område 4.9 i henhold til Naturstyrelsens generelle driftsplan for Vestamager ("Plejeplan 2005-2009 for Vestamager"). Tårnby Kommune foreslår forskellige, konkrete plejetiltag på kommunens areal hvad angår rørskov, rydning opvækst af træer og buske, bibeholdelse af ældre birketræer, vedligeholdelse af grøfter samt afgræsning.

Plankonsekvens

Naturstyrelsen indsætter Tårnby Kommunes plejetiltag i plejeplanen under "mål og tiltag".

22. Danmarks Naturfredningsforening - Ringkøbing-Skjern lokalkomité

DN-Ringkøbing-Skjern har fremsendt høringssvar om de tre områder N64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, N66 Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord samt N74 Husby Klit.

Ad 64: Det er ikke klart, hvilke indsatser der vil blive gennemført i Øster Sande (bl.a. rydning af bevoksninger og opvækst) og i Rejkær Sande (ift. blåtop), når de ikke er vist på kort.

N66: Utilfredshed med, at der kun planlægges pleje på få ha, når der er behov for græsning på engen på flere hundrede ha. Ønsker derfor en revision med angivelse af plejetiltag for de enkelte naturtyper. Det bør være afsluttet senest halvvejs i planperioden. Foreningen ønsker en nyregistrering af naturtyper, idet den mener, at naturgenoprettede arealer omkring Vest Stadil dybene bør registreres som habitat-natur. Foreningen finder det uklart om arealer med plejetiltag ligger i N66 eller N74.

Vedr. arter i tabel d og c: For uklart beskrevet. Viser ikke sammenhæng mellem sikring af levested og den planlagte indsats for denne sikring. Bedre definition hvad begrænsning af prædatorer består i. Hvorfor er udpegningsarterne rødtrum og rørhøg med mht sikring af levesteder?

Plankonsekvens

Der vil i løbet af 2017 blive mulighed for via MiljøGIS, at se hvor de konkrete indsatser gennemføres, og hvad de indeholder.

N64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø: Indsatsen på Øster Sande og Rejkær Sande vil blive foretaget som del af den almindelige naturpleje på hedearealer forvaltet af NST Vestjylland ud fra princippet om, at indsatsen gennemføres hvor der er størst behov (hvor eks. opvæksten er mest massiv). Som udgangspunkt vil der blive foretaget rydning af opvækst på alle områder kortlagt som våd hede. På tør hede og revling indlandsklit vil der blive plejet med afbrænding og nedskæring af opvækst på ca. 20 % af arealerne. Der er ikke planlagt særskilt indsats mod blåtop udover den indsats, der følger af den almindelige hedepleje, såsom afbrænding og i visse områder også afgræsning med får.

N66 Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord: Der er kun kortlagt meget få hektar habitatnatur i N66, og der er pt. ikke kortlagt engnatur (tabel a i plejeplanen). I øvrigt henvises til nedenstående bemærkninger omkring kortlægning af habitatnatur.

Bemærkningen om afgræsning under Naturstyrelsen Vestjylland, da stort set samtlige engarealer ejet af Naturstyrelsen indenfor N2000 området afgræsses. Styrelsen foretager løbende en vurdering og tilpasning af græsningstrykket for at optimere plejen både mht. de botaniske forhold, og ikke mindst hensynet til engfuglene. DN er repræsenteret i Naturstyrelsen Vestjyllands brugerråd og er i dette forum altid velkommen til påpege uhensigtsmæssigheder i forhold til driften og plejen af de engarealer Naturstyrelsen Vestjylland forvalter indenfor N66. Den nuværende kortlægning, der ligger til grund for den aktuelle N2000 plan er gennemført i 2010-2011, og der gennemføres en ny kortlægning i 2017 og 2018. Desuden er det Styrelsen for Vand og Naturforvaltning, der står for kortlægningen af habitatnatur i N2000 områderne og ikke Naturstyrelsen.

Naturstyrelsen er uforstående overfor bemærkningen om, at det er uklart om arealer med plejetiltag ligger i N66 eller N74, eftersom de plejetiltag, der er beskrevet i planen for henholdsvis N66 og N74, ikke er overlappende, idet områderne geografisk ikke overlapper hinanden.

En stor del af sikringen af levested varetages i regi af reglerne i reservatbekendtgørelsen for området, herunder primært hensynet til forstyrrelser. Desuden afvejes hensynet til afgræsning og bevarelse af rørskovsarealer løbende i forbindelse med den daglige forvaltning. Reduktion af prædation kan foretages på en række forskellige måder og der er ikke taget endelig stilling til hvilke virkemidler, der skal tages i anvendelse, da dette også i nogen grad afhænger af, om der kan opnås enighed med nabolodsejere.

Der er i alle Naturstyrelsens plejeplaner alene foretaget en specifik planlægning for arter, der er nævnt under de specifikke retningslinjer i Natura 2000-indsatsplanen, og vel at mærke kun for de arter, der forventes at kunne indfinde sig på styrelsens arealer i det pågældende N2000 område – rørdrum og rørhøg nævnes ikke under de specifikke retningslinjer i Natura 2000-indsatsplanen (se side 18).

23. Thisted Kommune

Thisted Kommunes har fremsendt hørings svar vedrørende Natura 2000-plejeplaner for Natura 2000 område nr. 24, nr. 26, nr. 43 og nr. 28.

Generel kommentar: Kommunen efterlyser, at Naturstyrelsen i sine "Områdebeskrivelser" tilføjer bilag IV-arter, som ikke er på udpegningsgrundlaget, men som potentielt og /eller faktisk forekommer i områderne.

Naturstyrelsen Thys svar: I plejeplanerne er der fokus på arterne på udpegningsgrundlagene for de enkelte Natura 2000-områder og altså ikke bilag VI arterne. Arterne på bilag VI der findes i områderne vil ofte fremgå af udpegningsgrundlagene og derfor er der planlagt for disse arter alligevel i det omfang de findes på styrelsens arealer.

Specifikke kommentarer til de enkelte plejeplaner:

N24 Hanstholm Reservatet, Nors Sø og Vandet Sø:

Side 6 - Bilag IV-arter, som forekommer i området udover dem på udpegningsgrundlaget: Birkemus, spidssnudet frø, strandtudse, markfirben, vandflagermus, troldflagermus, dværgflagermus og sydflagermus.

NST Thys svar: Der henvises til ovenstående svar.

Side 7 – ”Fjernelse af hegning”, dette har ikke været en del af den tidligere plejeplan. Det har vel blot været et initiativ, som er blevet taget i Natura 2000 området i sidste planperiode.

NST Thys svar: Det er korrekt, derfor er det også indført i tabellen over ikke-planlagte plejetiltag der er gennemført, som gavner arter eller naturtyper i udpegningsgrundlaget.

Side 7 – ”Alle materialer fra rydningsindsatsen er bortkørt”, dette sker vel kun ved ”store rydninger”, hvorimod der ved den sædvanlige hedepleje, hvor der bliver ryddet opvækst, ikke bliver fjernet materiale, som er under 0,5 m³?

NST Thys svar: Det er korrekt.

Side 7 – Ift. sidste sætning på siden, så er fokus på den naturlige hydrologi vel også for habitatnaturtyperne og ikke kun arterne?

NST Thys svar: Det er rigtigt, det er selvfølgelig også for at forbedre forholdene for de sårbare og våde områder bl.a. klitlavninger, der er på udpegningsgrundlaget.

side 11 – ReDCoHa tiltagene nederst på siden kræver, at der opnås dispensation fra NBL § 3 samt gives en tilladelse fra vandløbsloven (Blot et obs. punkt).

N28 Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø:

Side 6 – mangler der ikke helt at blive taget stilling til bilag IV-arter på både udpegningsgrundlaget samt potentialet forekommende bilag IV-arter? Side 8 – ”Vi afventer stadig resultatet for en ny bekæmpelsesmetode med maskine”, dette skal vel opdateres, da I ikke venter mere, men selv skal til at i gang, inden I har nogle resultater.

NST Thys svar: Ja det er korrekt, vi har nu fået tilladelse og satser på at kunne komme i gang med fjernelse af Rynket Rose med ny biorotor metode. Derfor afventer vi stadig resultaterne for denne metode for at finde ud af, hvor meget genvækst der er og hvor mange efterbehandlinger der skal til. Desuden ønsker vi at finde ud af hvad der er mest omkostningseffektivt. Dette er nu indarbejdet i plejeplanen.

Side 8 – De fem paddeskrab på Agger Tange i ReDCoHa-regi er vel målrettet strandtudsen og designet til denne. Men fint hvis stor vandsalamander vurderes, at blive gavnet også.

NST Thys svar: Det er korrekt, at paddeskrabene er designet til fordel for strandtudsen, men det kan ikke udelukkes at stor vandsalamander også vil få glæde af disse.

Side 10 – ”Agger Tange og Livø”, Livø er med i N16 og ikke N28.

NST Thys svar: Det er korrekt, Livø er ikke med i N28 – det ændres i planen.

Side 12 – ”strandtudse og stor vandsalamander.” Som ovenstående, så er paddeskrabene i ReDCoHa designet til strandtudse, men fint hvis det vurderes, at stor vandsalamander også gavnes af disse.

NST Thys svar: Det er korrekt, at paddeskrabene er designet til fordel for strandtudsen, men det kan ikke udelukkes at stor vandsalamander også vil få glæde af disse.

N43 Klithederne mellem Stenbjerg og Lodbjerg;

Side 6 - Bilag IV-arter, som potentielt kan forekomme i området udover dem på udpegningsgrundlaget: Spidssnudet frø, strandtudse, birkemus og markfirben.

NST Thys Svar: Der henvises til ovenstående svar.

Side 7 - Vi afventer stadig resultatet for en ny bekæmpelsesmetode med maskine”, dette skal vel opdateres, da I ikke venter mere, men allerede er ved at søge NBL § 3 dispensation til dette, inden I har nogle resultater.

NST Thy svar: Ja det er korrekt, vi har nu fået tilladelse og satser på at kunne komme i gang med fjernelse af rynket rose med ny biorotor metode. Derfor afventer vi stadig resultaterne for denne metode for at finde ud af hvor meget genvækst der er og hvor mange efterbehandlinger der skal til, for at finde ud af hvad der er mest omkostningseffektivt. Dette er nu indarbejdet i plejeplanen.

Side 7 – ”Den gode virkning” af grøftelukninger bliver ikke beskrevet, bør den ikke det?

NST Thy svar: Det er hermed indarbejdet i planen.

Side 7 – Gyvel er hjemmehørende, men det kan optræde, som problemart mange steder.

NST Thys svar: Det er hermed indarbejdet i planen.

Side 9 – ”i form af henholdsvis græsning på heder, jf. nedenstående skema.” henholdsvis bør evt. erstattes med ”f.eks.”.

NST Thys svar: Det er hermed indarbejdet i planen.

N26 Ålvand Klithede

Generelt i dokumentet: link til Natura 2000 planer virker ikke, da det henviser til Naturstyrelsens hjemmeside og ikke til SVANAs hjemmeside.

NST Thys svar: Det burde blive løst når plejeplanerne offentliggøres.

Tabel a - Kunne I specificere i tabellen, at tallene kun omfatter offentlige ejede arealer?

NST Thys svar: Det fremgår af overskriften i jeres henvisning til de statsejede arealer.

Tabel i og VI - I skriver et afsnit hvor I skriver om kategorierne "eksisterende" og "nyt", men der er ikke en sådan opdeling i disse tabeller.

NST Thys svar: Det er hermed indarbejdet i planen.

Side 18 : "tabellerne j og k viser, hvad periodens indsats forventes at betyde for de enkelte..." . Det bør evt. erstattes med "tabellerne VII og VIII viser, hvad periodens indsats..."

NST Thys svar: Det er hermed indarbejdet i planen.

Plankonsekvens

Der henvises til Naturstyrelsens svar oven for på de enkelte kommentarer. Vi takker i øvrigt for de beskrevne oplysninger om arters tilstedeværelse.